

NOWE NARZĘDZIA TECHNOLOGICZNO-INFORMACYJNE W POSTĘPOWANIU REJESTROWYM W POLSCE – ANALIZA ROZWIĄZAŃ I OCENA ICH EFEKTYWNOŚCI

NATALIA RACZKOWSKA*, JACEK BŁASZCZYK**

Streszczenie

W niniejszym artykule dokonano analizy nowych narzędzi technologiczno-informacyjnych w postępowaniu rejestrowym oraz oceny ich efektywności. Przedstawiono wyniki własnego badania ankietowego przeprowadzonego wśród sędziów/referendarzy (w tym m.in. referendarzy XII Wydziału Gospodarczego KRS SR dla Krakowa- Śródmieście w Krakowie), wśród radców prawnych/adwokatów oraz wśród przedsiębiorców. Celem badania było zidentyfikowanie mocnych i słabych stron nowych narzędzi ICT stosowanych w postępowaniu rejestrowym oraz ocenienie efektywności tych narzędzi. Dodatkowo, w celu określenia awaryjności nowych narzędzi ICT stosowanych w elektronicznym postępowaniu rejestrowym przeanalizowano również artykuły dostępne na fachowych prawniczych stronach internetowych oraz transkrypcje wywiadów z Ministrem Sprawiedliwości

Słowa kluczowe: postępowanie rejestrowe, eKRS, S24, PRS, RAP

NEW TECHNOLOGICAL AND INFORMATIONAL TOOLS IN REGISTRATION PROCEEDINGS IN POLAND - ANALYSIS OF SOLUTIONS AND EVALUATION OF THEIR EFFECTIVENESS

Abstract

This article analyses new technological and informational tools in registration proceedings and assesses their effectiveness. It presents the results of an in-house survey conducted

* Natalia Raczkowska, mgr, Uczelnia Łazarskiego w Warszawie (Polska),
e-mail: n.raczkowskaa@gmail.com, ORCID: 0009-0000-3762-0439

** Jacek Błaszczuk, mgr, Uczelnia Łazarskiego w Warszawie (Polska),
e-mail: jacekblaszczyk96@gmail.com

among judges/referencing officers (including, among others, the 12th Economic Division of the National Court Register of the District Court for Krakow-Śródmieście in Krakow), among legal advisers/attorneys and among entrepreneurs. The aim of the survey was to identify the strengths and weaknesses of the new ICT tools used in registration proceedings and to assess the effectiveness of these tools. In addition, articles available on legal professional websites and transcripts of interviews with the Minister of Justice were also analysed to determine the failure rate of the new ICT tools used in electronic registration proceedings.

Keywords: registration proceedings, eKRS, S24, PRS, RAP

WSTĘP

W obecnych czasach, gdy zmiana staje się pewną normą, transformacja cyfrowa jest wyzwaniem - przed którym stoją nie tylko konkurujące na rynku podmioty prywatne, lecz również pełniące swoje funkcje podmioty publiczne. Od 1 lipca 2021 r. obowiązują nowe przepisy dotyczące Krajowego Rejestru Sądowego oraz elektronicznego postępowania przed sądami rejestrowymi. Poprzez te działania Ministerstwo Sprawiedliwości zrealizowało zapowiadaną przez lata i wielokrotnie przekładaną informatyzację postępowania przed sądami rejestrowymi.

Celem głównym pracy jest analiza nowych narzędzi technologiczno-informacyjnych w postępowaniu rejestrowym w Polsce oraz ocena ich efektywności. Dla realizacji celu głównego postawiono następujące cele szczegółowe:

- dokonanie charakterystyki nowych narzędzi ICT stosowanych w postępowaniu rejestrowym w Polsce (m.in.: eKRS, S24, PRS, RAP, RDF),
- dokonanie oceny efektywności nowych narzędzi ICT stosowanych w postępowaniu rejestrowym w Polsce,
- dokonanie analizy awaryjności nowych narzędzi ICT stosowanych w postępowaniu rejestrowym w Polsce,
- określenie mocnych i słabych stron narzędzi ICT stosowanych w elektronicznym postępowaniu rejestrowym w Polsce.

W pracy postawiono następującą tezę: wprowadzone w Polsce zmiany dotyczące elektronicznego postępowania rejestrowego należy ocenić pozytywnie. Wprawdzie nowe narzędzia technologiczno-informacyjne mają swoje mocne i słabe strony – jednak ich stosowanie w elektronicznym procesie rejestrowym jest efektywne.

Metody badawcze wykorzystane w raporcie obejmują analizę prawną oraz prawno-porównawczą opierającą się na przeglądzie aktów prawnych, w których uregulowane zostało postępowanie rejestrowe. Przegląd aktów prawnych został uzupełniony artykułami prasowymi, które zostały udostępnione w fachowych prawniczych stronach internetowych, które omawiają i oceniają wprowadzane zamiany, dokumentami i instrukcjami udostępnionymi przez Ministerstwo Sprawiedliwości opisującymi wprowadzane systemy. Ponadto wśród sędziów/referendarzy sądowych, radców prawnych/adwokatów i przedsiębiorców przeprowadzone zostało badanie ankietowe w celu zidentyfikowania mocnych i słabych stron nowych narzędzi ICT stosowanych w postępowaniu rejestrowym oraz w celu oceny efektywności

tych narzędzi. Raport zwieńczony został analizą SWOT wdrożenia nowych narzędzi technologiczno - informacyjnych w postępowaniu rejestrowym.

1. NOWE NARZĘDZIA ITC W POSTĘPOWANIU REJESTROWYM W POLSCE

Nowelizacją ustawy z dnia 26.01.2018 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw¹ rozpoczął się proces elektronizacji postępowania rejestrowego w Polsce. W związku z tą nowelizacją wprowadzone zostały rozwiązania, które pozwoliły na pełną elektronizację postępowania rejestrowego w odniesieniu do podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców KRS.

Składanie wniosków za pośrednictwem systemu teleinformatycznego stało się obligatoryjne wobec podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców KRS, natomiast podmioty podlegające wpisowi wyłącznie do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej otrzymały możliwość składania wniosków za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, ale nie został nałożony na nie obowiązek korzystania z niego.

Elektronizacja postępowania rejestrowego miała na celu ułatwienie stronom kontaktu z sądem rejestrowym i przyspieszenie rozpoznawania wniosków przez sąd rejestrowy. Skoro bowiem strona nie będzie już musiała oczekiwać na przesyłkę listową z sądu, będzie mogła samodzielnie, w każdej chwili sprawdzić, czy sąd wydał już orzeczenie w sprawie, czy np. skierował do strony wezwanie brakowe, i szybko reagować na wezwania sądu².

Elektronizacja usług rejestrów sądowych oraz sądów gospodarczych opiera się na Portalu Rejestrów Sądowych (dalej jako PRS). PRS został udostępniony 1 grudnia 2021 r. pod adresem [www: https://prs.ms.gov.pl](https://prs.ms.gov.pl). PRS obejmuje wprowadzony w lipcu 2021 roku Krajowy Rejestr Sądowy oraz Krajowy Rejestr Zadłużonych.

Portal Rejestrów Sądowych to system teleinformatyczny Ministerstwa Sprawiedliwości służący do udostępniania szeregu usług, za pomocą których można dokonywać czynności administracyjnych i prawnych, w tym sądowych, w obszarze prawa gospodarczego, upadłościowego i restrukturyzacyjnego³.

Obecnie moduł Krajowego Rejestru Sądowego składa się z następujących funkcjonalności:

- e-formularze KRS – za pomocą tego serwisu można złożyć do sądu rejestrowego elektroniczny wniosek o wpis do KRS (wniosek o rejestrację podmiotu, zmianę danych, wykreślenie) oraz skierować dowolne pismo do sądu rejestrowego

¹ Ustawa z dnia 26 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018 poz. 398)

² A. Komenda, Rozdział 10 *Wykorzystanie systemu teleinformatycznego w wykonywaniu obowiązków rejestrowych* [w:] *Krajowy Rejestr Sądowy i postępowanie rejestrowe*, red. A. Komenda, Warszawa 2021.

³ R. Pilarski, *Portal Rejestrów Sądowych – czym jest i do czego służy?*, [online] dostępny w: <https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-portal-rejestrow-sadowych-czym-jest-i-do-czego-sluzy>

drogą elektroniczną. Aby złożyć wniosek lub pismo przez e-formularze KRS konieczne jest posiadanie konta w Portalu Rejestrów Sądowych.

- S24 - przez portal S24 można złożyć wniosek o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki jawnej, spółki komandytowej i prostej spółki akcyjnej. Można również złożyć wniosek o zmianę danych dla spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki jawnej i spółki komandytowej oraz wniosek o wpis do rejestru przedsiębiorców wzmianki o złożeniu sprawozdania finansowego i innych dokumentów.
- RDF – w tym portalu można bezpłatnie złożyć sprawozdania finansowe i inne dokumenty do Repozytorium Dokumentów Finansowych. Złożenie tu dokumentów zwalnia z obowiązku złożenia na portalu S24 płatnego wniosku o wpis wzmianek o złożeniu dokumentów finansowych w dziale 3 rejestru przedsiębiorców. Do korzystania z funkcjonalności portalu S24 oraz z funkcjonalności portalu do bezpłatnego zgłaszania dokumentów finansowych konieczne jest utworzenie oddzielnego konta autoryzowanego poprzez podpisanie go podpisem kwalifikowanym lub podpisem potwierdzonym Profilem Zaufanym.

Część usług udostępnianych w Module KRS nie wymaga posiadania specjalnego konta. W tym zakresie Moduł KRS oferuje możliwość:

- bezpłatnego wyszukiwania i pobierania dokumentów finansowych podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego;
- przeglądania elektronicznych akt rejestrowych podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców KRS oraz akt spraw o rejestrację podmiotu w rejestrze przedsiębiorców;
- wyszukiwania podmiotów w KRS i uzyskiwania informacji odpowiadającą odpisowi aktualnemu lub odpisowi pełnemu oraz
- przeglądania i wyszukiwania dokumentów publikowanych w Monitorze Sądowym i Gospodarczym poprzez wyszukiwarke ogłoszeń i obwieszczeń według następujących kryteriów: nazwa podmiotu, numer KRS lub NIP, fragment tekstu zamieszczony w opisie pozycji lub w treści ogłoszenia lub obwieszczenia, sygnatura sprawy, typ sprawy, data publikacji⁴.

Elektroniczne postępowanie rejestrowe w Polsce opiera się na w m. in. Na usługach e-formularze KRS i S24.

Do korzystania z usługi e-formularze KRS konieczne jest posiadanie konta w Portalu Rejestrów Sądowych, które może założyć dowolna osoba fizyczna posiadająca podpis elektroniczny (profil zaufany / podpis kwalifikowany), którym należy potwierdzić fakt założenia konta. Utworzenie konta i jego potwierdzenie odbywa się przy pomocy modułu Tożsamość / dane konta.

Z poziomu okna startowego usługi e-formularze KRS można:

- przejść do składania wniosków lub pism do sądu rejestrowego wybierając potrzebną usługę na jednej z zakładek ('Wnioski' lub 'Pisma') w sekcji Złóż wniosek lub pismo;

⁴ Ministerstwo Sprawiedliwości, *Portal Rejestrów Sądowych* [online], dostępny w: <https://prs.ms.gov.pl/krs>

- przejść do podglądu/ kontynuacji realizacji spraw w PRS wybierając jedną z pozycji w sekcji Sprawy w toku;
- zapoznać się z powiadomieniami aplikacji klikając ikonę powiadomień.

Formularze wniosków o wpis do KRS podzielone są na zakładki, odpowiadające poszczególnym częściom/ załącznikom formularzy papierowych. W danym momencie na ekranie wyświetlana jest jedna zakładka formularza. Wprowadzane dane są weryfikowane formalnie: pola zawierające niepoprawne wartości podświetlają się na czerwono. Dodatkowo system podświetla pola, które są obowiązkowe do wypełnienia. Wypełniony wniosek należy podpisać elektronicznie co odbywa się z wykorzystaniem Usługi Centralnego Podpisu Elektronicznego (UCPE). Możliwe jest użycie jednej z trzech dostępnych metod podpisu: podpisu zaufanego, kwalifikowanego podpisu elektronicznego, e – dowodu. Ponadto wniosek należy opłacić, do czego wykorzystuje się system ePłatności Sądowych lub standardowy przelew na rachunek bankowy.

Wnioski i pisma użytkownika oraz związane z nimi powiadomienia i korespondencja z sądu dostępne są w widoku 'Moje sprawy' znajdującym się w menu paska bocznego. Dokumenty pogrupowane są w następujące pozycje:

- WNIOSKI – wnioski przekazane do sądu przez PRS i robocze wersje formularzy w trakcie procesu ich składania;
- PISMA – dokumenty złożone do sądu przez PRS i robocze wersje oczekujące na wysłanie;
- WNIOSKI I PISMA W PODPISIE – dokumenty przekazane do podpisania oraz oczekujące na podpis użytkownika;
- WYSZUKIWARKA SPRAW – mechanizm pozwalający na odszukanie dokumentu na podstawie numeru KRS;
- POWIADOMIENIA – lista powiadomień z systemu PRS związanych z procedowaniem dokumentów;
- KORESPONDENCJA Z SĄDU – informacje dla użytkownika przekazane przez systemy sądowe⁵.

Kolejnym z nowych narzędzi technologiczno-informacyjnych w postępowaniu rejestrowym jest usługa S24. Przy jej pomocy, wypełniając interaktywne formularze, można m.in.: złożyć wniosek o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki jawnej, spółki komandytowej i prostej spółki akcyjnej oraz wniosek o zmianę danych dla spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki jawnej i spółki komandytowej. Dane, jakie można zmienić poprzez złożenie wniosku przez S24 to:

- dla spółki z ograniczoną odpowiedzialnością: adres, siedziba, kody PKD, skład zarządu, składu Rada Nadzorcza, ustanowienie oddziału spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, zmiany dotyczące właścicieli, zmiany dotyczące kapitału, likwidacja spółki oraz zmiany poszczególnych postanowień umowy spółki;
- dla spółki komandytowej: adres, siedziba, kody PKD, zmiany dotyczące właścicieli, likwidacja spółki oraz zmiany poszczególnych postanowień umowy spółki;

⁵ Ministerstwo Sprawiedliwości, *Ogólne zasady obsługi aplikacji e-formularze KRS* [online], dostępny w: <https://prs.ms.gov.pl/krs-pomoc/instrukcje>

- dla spółki jawnej: adres, siedziba, kody PKD, zmiany dotyczące właścicieli, likwidacja spółki oraz zmiany poszczególnych postanowień umowy spółki⁶.

Do korzystania z serwisu potrzebne jest posiadanie specjalnego konta na stronie <https://ekrs.ms.gov.pl/s24/>. Ponadto istotne jest posiadanie podpisu elektronicznego: podpisu kwalifikowanego, bądź profilu zaufanego EPUAP.

W kwestii uwierzytelniania dokumentów warto zauważyć, że przyznano profesjonalnym pełnomocnikom, czyli m.in. radcom prawnym, uprawnienia do samodzielnego uwierzytelnienia w systemie dokumentów stanowiących podstawę wpisu. Pełnomocnik może odpowiednio podpisać odpis elektroniczny (skan) i wysłać go do sądu bez konieczności przekazywania oryginału w formie pisemnej. Strona chcąc złożyć wniosek samodzielnie musi w takim wypadku albo skorzystać z uwierzytelnienia cyfrowego odpisu przez notariusza albo w terminie 3 dni od daty złożenia wniosku dosłać do sądu rejestrowego oryginał dokumentu albo jego odpis lub wyciąg poświadczony urzędowo⁷.

Portal S24:

- Umożliwia zarejestrowanie dowolnego przedsiębiorstwa w „sposób tradycyjny”.
- Umożliwia zarejestrowanie dowolnego przedsiębiorstwa poprzez dołączanie dokumentów zewnętrznych w postaci plików XML czy podpisanych plików PDF.
- Umożliwia dokonywanie podpisania tworzonych dokumentów.
- Umożliwia dokonywanie opłat za rejestrację wniosków.
- Korzysta z wielu systemów zewnętrznych zasilających i wspomagających funkcjonowanie.
- Umożliwia korzystanie z przeglądu korespondencji do sprawy jak i umożliwia wydrukowanie tworzonych dokumentów w postaci PDF.

Co do zasady w S24 rejestracja przedsiębiorstwa przebiega w określonej i ustalonej kolejności:

1. Założenie profilu przedsiębiorstwa.
2. Rejestracja dokumentów przedsiębiorstwa i ich podpisanie elektroniczne.
3. Rejestracja wniosku przedsiębiorstwa i jego podpisanie elektroniczne.
4. Wniesienie opłaty za wniosek.
5. Uzyskanie potwierdzenia opłaty przez system płatniczy (automatycznie).
6. Przesłanie wniosku do sądu (automatycznie).
7. Otrzymanie sygnatury sprawy z sądu (automatycznie) oraz
8. Otrzymanie korespondencji sprawy z sądu (automatycznie)⁸.

Warto zaznaczyć, że w przypadku, gdy w danym postępowaniu rejestrowym będzie obowiązkowa elektroniczna forma komunikacji, reguła ta rozciąga się również na środki zaskarżenia, tj. apelacje, zażalenie i skargę na orzeczenie referendarza

⁶ Ministerstwo Sprawiedliwości, FAQ - najczęściej zadawane pytania [online], dostępny w: <https://ekrs.ms.gov.pl/s24/faq>

⁷ J. Jarzyński, 1 lipca 2021 r. *wejdzie w życie elektroniczna postępowania rejestrowego*, „Dziennik Gazeta Prawna” [online], dostępny w: <https://www.gazetaprawna.pl/firma-i-prawo/artykuly/8198353,elektronizacja-postepowania-rejestrowego-zmiana-przepisow-krs.html>

⁸ Ministerstwo Sprawiedliwości, Dokumentacja użytkownika systemu informatycznego Portal S24, KRS [online], dostępny w: <https://ekrs.ms.gov.pl/s24/pomoc>

sądowego. Forma pisemna jest jednak właściwa w odniesieniu do tych środków zaskarżenia, które będą rozpoznawane przez Sąd Najwyższy⁹.

Do składania sprawozdań finansowych i innych dokumentów finansowych oraz do zgłaszania informacji o braku obowiązku sporządzenia rocznego sprawozdania finansowego można skorzystać z portalu Repozytorium Dokumentów Finansowych. Złożenie dokumentów przy pomocy RDG zwalnia z obowiązku złożenia na portalu S24 płatnego wniosku o wpis wzmianek o złożeniu dokumentów finansowych w dziale 3 rejestru przedsiębiorców lub wzmianki o braku obowiązku sporządzenia rocznego sprawozdania finansowego. Formularz zgłoszenia oraz załączone kopie dokumentów wymagają podpisania podpisem kwalifikowanym lub podpisem potwierdzonym Profilem Zaufanym przez co najmniej jedną osobę uprawnioną do reprezentacji podmiotu¹⁰.

2. OCENA EFEKTYWNOŚCI NARZĘDZI ITC STOSOWANYCH W POSTĘPOWANIU REJESTROWYM W POLSCE

W niniejszym rozdziale przedstawiono wyniki własnego badania ankietowego przeprowadzonego wśród sędziów/referendarzy (w tym m.in. referendarzy sądowych XII Wydziału Gospodarczego KRS SR dla Krakowa –Śródmieście w Krakowie), wśród radców prawnych/adwokatów oraz wśród przedsiębiorców.¹¹ Celem badania było zidentyfikowanie mocnych i słabych stron nowych narzędzi ICT stosowanych w postępowaniu rejestrowym w Polsce oraz ocenienie efektywności tych narzędzi. Dodatkowo, w celu określenia awaryjności nowych narzędzi ICT stosowanych w elektronicznym postępowaniu rejestrowym przeanalizowano również artykuły dostępne na fachowych prawniczych stronach internetowych oraz transkrypcje wywiadów z Ministrem Sprawiedliwości.¹²

2.1. WYNIKI WŁASNEGO BADANIA ANKIETOWEGO

Badanie ankietowe zostało przeprowadzone od 20 maja 2023 r. do 18 czerwca 2023 r.

⁹ J. Jarzyński, 1 lipca 2021 r. wejdzie w życie elektroniczna postępowania rejestrowego..., op. cit.

¹⁰ Ministerstwo Sprawiedliwości, *Strona główna - Bezpłatne zgłaszanie dokumentów finansowych* [online], dostępny w: <https://ekrs.ms.gov.pl/rdf/rd/>

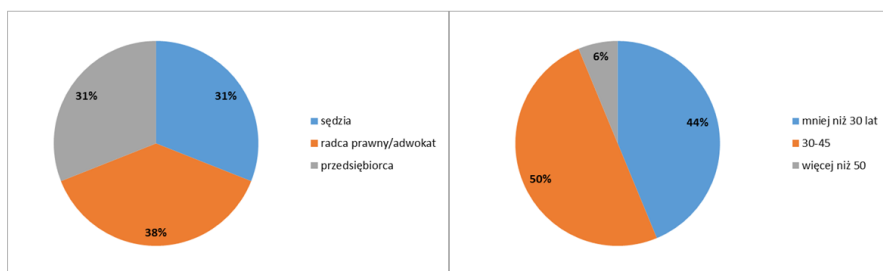
¹¹ Komentarz: Badanie przeprowadzono w formie anonimowej ankiety internetowej, co pozwoliło sprawnie i skutecznie dotrzeć do przedstawicieli poszczególnych grup zawodowych (do których badanie było skierowane). Link do ankiety przesłany został do kilku sądów rejonowych – działających przy nich wydziałów gospodarczych KRS (jednak nie każdy prezes sądu wyraził zgodę na przeprowadzenie badania). Link został również udostępniony za pośrednictwem portalu społecznościowego Facebook (na tematycznych grupach, których członkami są prawnicy oraz przedsiębiorcy).

¹² Komentarz: W celu uzyskania bardziej szczegółowych informacji dotyczących awaryjności nowych systemów technologiczno-informacyjnych w postępowaniu rejestrowym wystosowano pismo do Ministerstwa Sprawiedliwości z prośbą o udzielenie odpowiedzi na kilka pytań. Niestety do dnia złożenia niniejszego raportu nie uzyskaliśmy żadnej odpowiedzi, dlatego rozważania dotyczące awaryjności opierają się na przywołanych w bibliografii artykułach oraz wywiadach z Ministrem Sprawiedliwości.

Kwestionariusz składała się z 2 pytań metryczkowych (zawód, wiek) oraz 13 pytań merytorycznych. Wśród pytań merytorycznych było: 9 pytań zamkniętych jednokrotnego wyboru, 3 pytania półotwarte wielokrotnego wyboru oraz 1 pytanie otwarte.

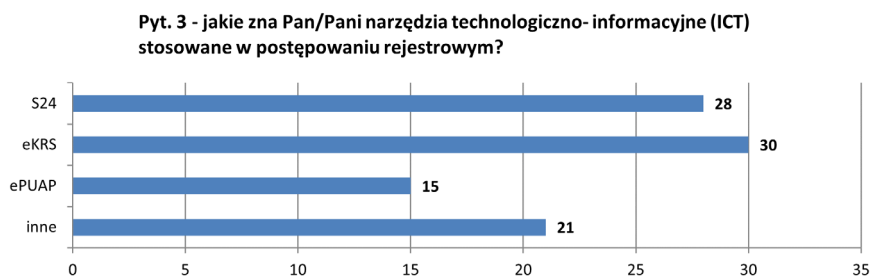
W badaniu udział wzięły łącznie 32 osoby, w tym 10 sędziów/referendarzy (31% badanych), 12 radców prawnych/adwokatów (38% badanych) oraz 10 przedsiębiorców (31% badanych).

Strukturę badanych pod względem zawodu oraz wieku przedstawiono w formie graficznej na rysunku 1. Przeważającą grupę, aż 50% badanych (16 osób), stanowiły osoby w wieku średnim (30–45 lat). Równie liczną grupę – 44% badanych (14 osób), stanowiły osoby młode (mniej niż 30 lat). Pozostałe 6% badanych (2 osoby) stanowiły osoby starsze (więcej niż 50 lat).

Rysunek 1. Struktura badanych według zawodu oraz wieku (źródło: opracowanie własne)

Poniżej przedstawiono oraz przeanalizowano odpowiedzi badanych na pytania merytoryczne.

Rysunek 2. Odpowiedzi badanych na pyt. 3 (źródło: opracowanie własne)

Najbardziej znanymi narzędziami technologiczno-informacyjnymi stosowanymi w elektronicznym postępowaniu rejestrowym są: eKRS (wskazany przez 98% badanych, tj. 30 osób) oraz S24 (wskazany przez 88% badanych, tj. 28 osób). Na kolejnym miejscu – 66% badanych (tj. 21 osób) wskazało inne narzędzia, takie jak: PRS (Portal Rejestrów Sądowych) oraz RDF (Repozytorium Dokumentów Finansowych), a 47% badanych (tj. 15 osób) wskazało ePUAP.

Warto dodać, że wśród prawników (sędziowie, radcy prawni, adwokaci) najbardziej znane są narzędzia eKRS, S24, PRS i RDF, zaś wśród przedsiębiorców – S24, eKRS oraz ePUAP.

Kolejne pytanie, nawiązujące do oceny wprowadzonych zmian dotyczących elektronicznego postępowania rejestrowego wskazało, że badani mają odmiennie zdania w tej kwestii (rys. 3). Połowa badanych (50 %, tj. 16 osób) ocenia wprowadzone zmiany dotyczące elektronicznego postępowania rejestrowego pozytywnie, natomiast 41% badanych (tj. 13 osób) ocenia te zmiany negatywnie. Pozostali badani (9%, tj. 3 osoby) nie mają zdania.

Pyt. 4 – jak ocenia Pan/Pani wprowadzone zmiany dotyczące elektronicznego postępowania rejestrowego?

Rysunek 3. Struktura odpowiedzi badanych na pyt. 4 (źródło: opracowanie własne)

Z jednej strony¹³, badani, którzy pozytywnie oceniają wprowadzone zmiany w zakresie elektronicznego postępowania rejestrowego, wskazują m.in.:

- na możliwość załatwienia wielu spraw online, bez wychodzenia z domu/biura (wygoda, oszczędność czasu),
- na szybkość postępowania i skrócenie czasu załatwienia sprawy, przyśpieszenie rozpoznania sprawy,
- na brak konieczności wysyłania szeregu dokumentów (mniej obowiązków „papierowych”),
- na uproszczenie postępowania rejestrowego, usprawnienie proces dokonywania zmian w rejestrach sądowych.

Natomiast z drugiej strony, badani, którzy negatywnie oceniają wprowadzone zmiany w zakresie elektronicznego postępowania rejestrowego, wskazują m.in.:

- że elektroniczne postępowanie rejestrowe (w tym narzędzia ICT) wprowadzone zostało jako produkt niepełny, niekompletny, tak naprawdę jako produkt testowy,
- że elektroniczny system notorycznie (bardzo często) nie działała, ciągle występują błędy, wiele opcji ma charakter testowy (system „naprawiany” był w znacznym zakresie w trakcie jego użytkowania, co powodowało występowanie licznych awarii),
- że elektroniczny systemu nie jest dostosowany do niektórych przepisów prawa – np. w kwestii automatycznego odwieszenie działalności gospodarczej,

¹³ Komentarz: Badani zostali również poproszeni o uzasadnienie swojej odpowiedzi (pyt. 5). Przedstawione argumenty pogrupowano w celu uniknięcia powtórzeń – wielu respondentów wskazywało na podobne cechy, które oceniali jako pozytywne lub jako negatywne.

- że wdrożenie elektronicznego systemu rejestrowego ujawniło bardzo wiele błędów innych systemów, narzędzi (w ostatnich 3 latach ilość występujących błędów systemowych była bardzo znaczna); badani przytaczali następujące przykłady:
 - S24 od wielu lat nie jest modyfikowany, wzorce i formularze nie zawsze odpowiadają przepisom prawa, zwłaszcza tym zmienianym,
 - RAR nie jest aktualizowany na bieżąco, co więcej – brak jest takiej informacji na stronie, co wprowadza w błąd osoby zapoznające się z dokumentami rejestrowymi,
 - system SOW (System Obsługi Wsparcia, na którym pracują orzecznicy) i powiązany z tym system wpisów KRS, tworzący orzeczenia w systemie KRS, wymusza często podejmowanie decyzji, które nie odzwierciedlają przepisów prawa – jak np. uchylenie przez sąd odwoławczy decyzji sądu rejestrowego w przedmiocie wykreślenia podmiotu – brak możliwości pełnego odzwierciedlenia tego faktu w KRS; należy wydać ponownie postanowienie o wykreśleniu podmiotu, co powoduje, że powstaje inna data wykreślenia, co ma znaczące skutki prawne – data ustania bytu prawnego.

Jak wynika z powyższych odpowiedzi, zdania dotyczące oceny wprowadzonych zmian w zakresie elektronicznego postępowania rejestrowego są wyraźnie podzielone. Część badanych (przede wszystkim sędziowie, również radcy prawni/adwokaci) zwracają uwagę na niekompletność systemu oraz notoryczne, często występujące awarie, a także ograniczoną funkcjonalność (wymuszone przez system działania niezgodne z przepisami prawa, nie zawsze aktualne wzorce formularzy, nie odpowiadające przepisom prawa). Pozostała część badanych (głównie przedsiębiorcy, ale również radcy prawni/adwokaci) dostrzegają, iż elektroniczne postępowania rejestrowe jest prostsze i szybsze, umożliwia załatwienie wielu spraw online (wygoda, oszczędność czasu, brak konieczności wysyłania dokumentów w wersji tradycyjnej wersji papierowej).

Następne pytanie, nawiązujące do oceny obecnie obowiązujących regulacji prawnych w zakresie wykorzystywania narzędzi ICT w elektronicznym procesie rejestrowym wskazało, że badani mają podobne zdanie w tej kwestii (rys 4).

Pyt 6 – czy w Pana/Pani opinii, obecnie obowiązujące regulacje prawne w zakresie wykorzystania narzędzi ICT w procesie rejestrowym są wystarczające?

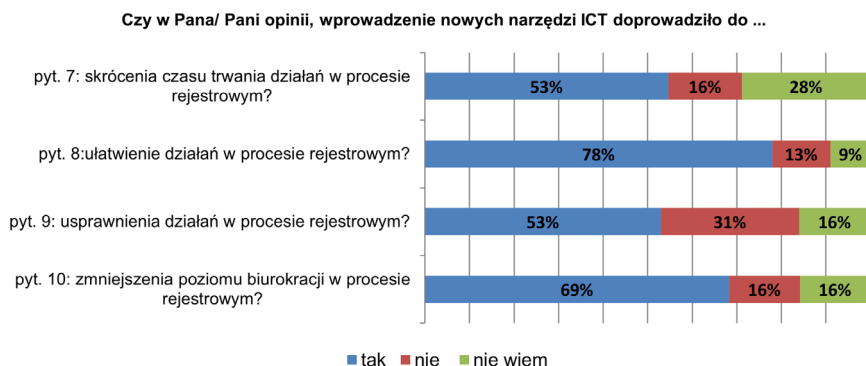

Rysunek 4. Struktura odpowiedzi badanych na pyt. 6 (źródło: opracowanie własne)

Zdecydowana większość badanych (63%, tj. 20 osób) ocenia obecnie obowiązujące regulacje prawne w zakresie wykorzystania narzędzi ICT w procesie rejestrowym jako niewystarczające. Jedynie 13% badanych (tj. 4 osoby) ocenia te regulacje prawne jako wystarczające. Pozostali badani (25%, tj. 8 osób) nie mają zdania (nie znają dokładnego brzemienia przepisów prawa).

Warto dodać, że wśród badanych oceniających obecnie obowiązujące regulacje jako niewystraszające dominują prawnicy (przede wszystkim referendarze, znaczna część to również radcy prawni, adwokaci). Sędziowie/referendarze, jako osoby korzystające z nowych narzędzi ICT w elektronicznym postępowaniu rejestrowym, mają największe doświadczenie praktyczne spośród badanych, na co dzień korzystają z tych narzędzi (w zdecydowanie większym zakresie niż przedsiębiorcy), dlatego ich opinię należy uznać za szczególnie istotną. Oznacza to, że konieczne jest podjęcie przez Ministerstwo Sprawiedliwości odpowiednich działań, mający na celu dostosowanie funkcjonalności poszczególnych narzędzi (w tym wzorców i formularzy) do aktualnie obowiązujących przepisów prawa.

W następnych pytaniach (rys. 5), nawiązano do subiektywnej opinii badanych odnoszącej się do oceny nowych narzędzi ICT w stosunku do skrócenia czasu trwania działań (pyt. 7), ułatwienia działań (pyt. 8), usprawnienia działań (pyt. 9) oraz zmniejszenia poziomu biurokracji (pyt. 10) w procesie rejestrowym.

Rysunek 5. Struktura odpowiedzi badanych na pyt. 7–10 (źródło: opracowanie własne)

Odnosząc się do czasu trwania działań (rys. 5) – większość badanych (53%, tj. 17 osób) uważa, że wprowadzenie nowych narzędzi ICT doprowadziło do skrócenia czasu, natomiast 16% badanych (tj. 5 osób) uważa, że wprowadzenie tych narzędzi nie doprowadziło do skrócenia czasu trwania działań w procesie rejestrowym. Pozostali badani (28%, tj. 9 osób) nie mają zdania.

Odnosząc się do kwestii ułatwienia działań (rys. 5) wskazać należy, że zdecydowana większość badanych (78%, tj. 25 osób) uważa, że wprowadzenie nowych narzędzi ICT doprowadziło do ułatwienia działań w procesie rejestrowym. Jedynie 13% badanych (tj. 4 osoby) uważa, że wprowadzenie tych narzędzi nie doprowadziło do ułatwienia działań w procesie rejestrowym. Pozostali badani (9%, tj. 3 osoby) nie mają zdania.

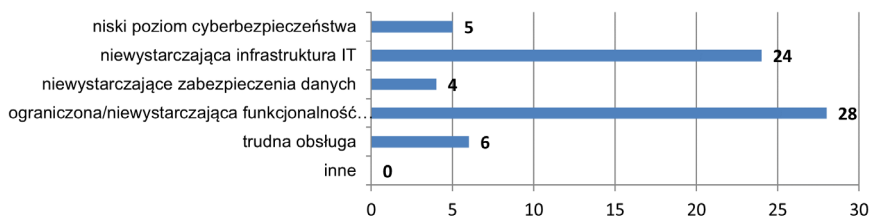
Odnosząc się do kwestii usprawnienia działań (rys. 5) wskazać należy, że większość badanych (53%, tj. 17 osób) uważa, że wprowadzenie nowych narzędzi ICT doprowadziło do usprawnienia działań, natomiast 31% badanych (tj. 10 osób) uważa, że wprowadzenie tych narzędzi nie doprowadziło do usprawnienia działań w procesie rejestrowym. Pozostali badani (16%, tj. 5 osób) nie mają zdania.

Odnosząc się do kwestii zmniejszenia poziomu biurokracji (rys. 5), wskazać należy, że zdecydowana większość badanych (69%, tj. 22 osoby) uważa, że wprowadzenie nowych narzędzi ICT doprowadziło do zmniejszenia poziomu biurokracji w procesie rejestrowym. Jedynie 16% badanych (tj. 5 osób) uważa, że wprowadzenie tych narzędzi nie doprowadziło do zmniejszenia poziomu biurokracji w procesie rejestrowym. Pozostali badani (16%, tj. 5 osób) nie mają zdania.

Następne pytania, nawiązujące do subiektywnej opinii badanych odnoszącej się do słabych i mocnych stron narzędzi ICT w postępowaniu rejestrowym wskazało, że badani mają podobne zdanie w tych kwestiach.

Z jednej strony, większość badanych (66%, tj. 21 osób) uważa, że wprowadzenie nowych narzędzi ICT w procesie rejestrowym ma słabe strony, natomiast 34% badanych (tj. 11 osób) uważa, że wprowadzenie tych narzędzi nie ma słabych stron.

Pyt. 12 – jakie są w Pana/ Pani opinii słabe strony narzędzi ICT w procesie rejestrowym?

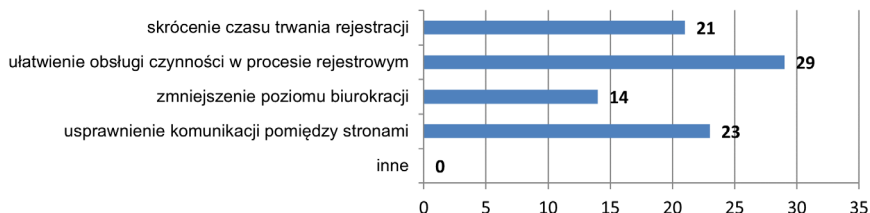
Rysunek 6. Liczba odpowiedzi badanych na pyt. 12 (źródło: opracowanie własne)

Najczęściej wskazywaną przez badanych słabą stroną nowych narzędzi ICT jest ograniczona/niewystarczająca funkcjonalność narzędzi ICT (wskazana przez 88% badanych, tj. 28 osób). Na kolejnym miejscu – 75% badanych (tj. 24 osoby) jako słabą stronę wskazało niewystarczającą infrastrukturę IT. Jedynie kilku badanych wskazało jako słabą stronę trudną obsługę narzędzi ICT (19%, tj. 6 osób) czy niski poziom cyberbezpieczeństwa (16%, tj. 5 osób).

Warto dodać, że ograniczona/niewystarczająca funkcjonalność odnosi się przede wszystkim do opisywanych już wcześniej (pyt. 4 i 5) – wymuszonych przez system działań niezgodnych z przepisami prawa, nie zawsze aktualnych wzorców i formularzy, które nie odpowiadają przepisom prawa, zaś niewystarczająca infrastruktura IT – do niekompletności systemu oraz do notoryczne, występujących awarii narzędzi ICT.

Z drugiej strony, zdecydowana większość badanych (91%, tj. 29 osoby) uważa, że wprowadzenie nowych narzędzi ICT w procesie rejestrowym ma mocne strony. Jedynie 9% badanych (tj. 3 osoby) uważa, że wprowadzenie tych narzędzi nie ma mocnych stron.

Pyt. 14 – jakie są w Pana/ Pani opinii mocne strony narzędzi ICT w procesie rejestrowym?

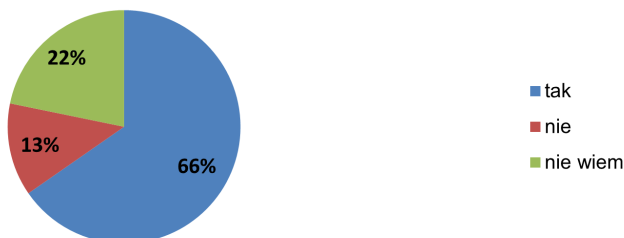
Rysunek 7. Liczba odpowiedzi badanych na pyt. 14 (źródło: opracowanie własne)

Najczęściej wskazywaną przez badanych mocną stroną nowych narzędzi ICT jest ułatwienie obsługi czynności w procesie rejestrowym (wskazana przez 91% badanych, tj. 29 osób). Na kolejnym miejscu – 72% badanych (tj. 23 osoby) jako mocną stronę wskazało usprawnienie komunikacji pomiędzy stronami (sąd-przedsiębiorca), a 66% badanych (tj. 21 osób) wskazało skrócenie czasu trwania postępowania rejestrowego.

Warto dodać, że ułatwienie obsługi czynności w procesie rejestrowym odnosi się przede wszystkim do opisywanych już wcześniej (pyt. 4 i 5) – możliwość załatwienia wielu spraw online, bez wychodzenia z domu/biura oraz braku konieczności wysyłania szeregu dokumentów w tradycyjnej wersji papierowej, zaś usprawnienie komunikacji pomiędzy stronami (sąd-przedsiębiorca) – do przyspieszenia rozpoznania sprawy, szybszej wymiany informacji (wezwanie do uzupełnienia braków, weryfikacja dokonanych wpisów).

Ostatnie pytanie, nawiązujące do subiektywnej opinii badanych odnoszącej się do efektywności stosowanych narzędzi ICT w postępowaniu rejestrowym wskazało, że badani mają podobne zdanie tej kwestii. Zdecydowana większość badanych (66%, tj. 21 osób) ocenia wprowadzone narzędzia ICT w procesie rejestrowym jako efektywne. Jedynie 13% badanych (tj. 4 osoby) ocenia te narzędzia jako nieefektywne. Pozostali badani (22%, tj. 7 osób) nie mają zdania (rys. 11).

Pyt 15 – czy w Pana/ Pani opinii, wprowadzone nowe narzędzi ICT w procesie rejestrowym są efektywne?

Rysunek 11. Struktura odpowiedzi badanych na pyt. 15 (źródło: opracowanie własne)

2.2 WYNIKI WŁASNEGO BADANIA – ANALIZA PUBLICZNIE DOSTĘPNYCH MATERIAŁÓW DOTYCZĄCYCH SKARG NA FUNKCJONOWANIE ELEKTRONICZNEGO POSTĘPOWANIA REJESTROWEGO I JEGO AWARYJNOŚCI

Mimo, że Krajowy Rejestr Sądowy funkcjonuje w formie elektronicznej od 1 lipca 2021 r., to sędziowie/referendarze, radcy prawni/adwokaci oraz przedsiębiorcy wciąż borykają się z problemami technicznymi – m.in. notorycznie występującymi awariami, częstymi opóźnieniami czy ograniczoną funkcjonalnością systemu (np. wymuszone przez system działania niezgodne z przepisami prawa, nie aktualne wzorce formularzy, nie odpowiadające przepisom prawa).

Z ogólnodostępnych informacji (opublikowanych na fachowej stronie prawniczej) wynika, że skargi wpływające do Ministerstwa Sprawiedliwości dotyczą przede wszystkim:

- częstych i nadal powtarzających się awarii eKRS oraz s24, powodujących przerwę w działaniu tych systemów,
- problemów z wykonywaniem przez orzeczników obowiązków służbowych, takich jak np. problem z zamieszczeniem wpisów w rejestrze przedsiębiorców czy stowarzyszeń, problem z wykreśleniem z systemu dłużników niewypłacalnych; awarie systemu uniemożliwiają dotrzymanie przez orzeczników terminów ustawowych odnoszących się od podejmowania czynności w terminie 7 dni od daty wpływu wniosku lub pisma w sprawie,
- problemów z wykonywaniem przez prawników (pełnomocników) swoich obowiązków podczas awarii systemu (brak możliwości weryfikacji danych spółek wpisanych do KRS (podgląd dokumentów jest niemożliwy), trudności ze złożeniem wniosków w PRS),
- zbyt długiego średniego czasu oczekiwania na rejestrację zgłaszanych zmian, nawet najprostszych – np. w eKRS zmiana adresu spółki w ramach tej samej miejscowości trwa nawet do 2 miesięcy, zaś w Rejestrze Stowarzyszeń (część eKRS) zmiana trwa nawet do 6 miesięcy¹⁴,
- notorycznych, częstych opóźnień we wprowadzaniu zmian w portalu s24 – np. jeśli konieczne jest złożenie odwołania, zmiana w systemie trwa nawet 1 rok¹⁵.

Ponadto, z uzyskanych informacji wynika, że od września do grudnia 2022 r. Ministerstwo Sprawiedliwości odnotowało aż 10 poważnych awarii^{16,17}. Poważne

¹⁴ Stawicka I., Rojek-Socha P., W eKRS nadal za długo czeka się na aktualizację wpisów [online], dostępny w: <https://www.prawo.pl/biznes/jak-dlugo-trzeba-czekac-na-aktualizacje-wpisu-w-systemie-ekrs,520145.html>

¹⁵ Stawicka I., Rojek-Socha P., W eKRS nadal za długo czeka się na aktualizację wpisów [online], dostępny w: <https://www.prawo.pl/biznes/jak-dlugo-trzeba-czekac-na-aktualizacje-wpisu-w-systemie-ekrs,520145.html>

¹⁶ Rojek-Socha P., Krupa-Dąbrowska R., Dziesięć awarii w niecałe cztery miesiące – eKRS mocno szwankuje [online], dostępne w: <https://www.prawo.pl/prawnicy-sady/awarie-krajowego-rejestru-sadowego,518926.html?fbclid=IwAR19w9iod5J9SsP0DaPKQivxK0IEWHoyr1sHuB947oNkrNpIlgZ3N00klgU>

¹⁷ Komentarz: Z pisma Stowarzyszenia Referendarzy Sądowych LEX IUSTA wystosowanego do Ministra Sprawiedliwości wynika, że na przełomie września i października 2022 r. miała

problemy techniczne odnotowano również na koniec 2022 r. – 19 grudnia, praktycznie przez większość dnia, i 20 grudnia od rana system kompletnie nie działał¹⁸, co całkowicie uniemożliwiło pracę przede wszystkim referendarzom. Mimo, że prawnicy (w tym referendarze) wskazują, że od usunięcia ostatnich poważnych awarii eKRS funkcjonuje lepiej, to system wciąż jest niekompletny (nie funkcjonuje prawidłowo, wiele kwestii nadal wymaga poprawy)¹⁹.

W ocenie autorów niniejszej pracy, digitalizacja polskiego wymiaru sądownictwa (w tym postępowania rejestrowego) była nieunikniona. W obecnych czasach, gdy zmiana staje się pewną normą, transformacja cyfrowa jest wyzwaniem – przed którym stoją nie tylko konkurujące na rynku podmioty prywatne, lecz również pełniące swoje funkcje podmioty publiczne. Zdaniem autorów pracy, wprowadzenie nowych narzędzi ICT w postępowaniu rejestrowym było słusznym pomysłem Ministerstwa Sprawiedliwości. Wprowadzone narzędzia ICT mają potencjał²⁰, jednak wymagają dopracowania. Autorzy uważają, że systemy te nie powinny być wdrożone jako „produkt niekompletny”, ponieważ notorycznie pojawiające się awarie paraliżują pracę m.in. referendarzy, a także wydłużają czas dokonania wpisów w KRS, załatwienia sprawy. Ministerstwo Sprawiedliwości powinno było przed wdrożeniem dokładnie przetestować nowe systemy i skonsultować ich działanie z większą liczbą specjalistów (informatycy, prawnicy, itp.), co pozwoliłoby wcześniej wyeliminować pojawiające się problemy techniczne.

Reasumując, uzyskane wyniki z przeprowadzonych ankiet i wywiadów stanowią bardzo cenne źródło informacji. Przeprowadzone badania wskazują, że nowe narzędzia technologiczno-informacyjne wciąż nie są kompletne, przez co elektroniczne postępowanie rejestrowe nie działa tak, jak powinno. Obecny system jest niewydolny – notoryczne, często powtarzające się awarie całkowicie paraliżują pracę prawników, utrudniając również zawieranie transakcji przedsiębiorcom (ze względu na utrudnienia w sprawdzeniu aktualnych wpisów w systemie, dotyczących m.in. kontrahenta). Syntetyczne podsumowanie powyższych rozważań przedstawiono za pomocą kompleksowej analizy SWOT (tab. 1) – zidentyfikowano mocne i słabe strony nowych narzędzi ICT, a także wynikające z nich szanse i zagrożenia, które

miejsce pierwsza najdłużej trwająca awaria, a kolejne wystąpiły 17 i 18 października, 7, 8, 9, 18 listopada, 9, 19 i 20 grudnia 2022 r. (źródło: Rojek-Socha P., Krupa-Dąbrowska R., Dziesięć awarii w niecałe cztery miesiące – eKRS mocno szwankuje [online], dostępne w: <https://www.prawo.pl/prawnicy-sady/awarie-krajowego-rejestru-sadowego,518926.html?fbclid=IwAR19w9iod5J9SsP0DaPKQivxK0IEWHoyr1sHuB947oNkrNpIlgZ3N00klgU>)

¹⁸ Rojek-Socha P., Krupa-Dąbrowska R., Dziesięć awarii w niecałe cztery miesiące – eKRS mocno szwankuje [online], dostępne w: <https://www.prawo.pl/prawnicy-sady/awarie-krajowego-rejestru-sadowego,518926.html?fbclid=IwAR19w9iod5J9SsP0DaPKQivxK0IEWHoyr1sHuB947oNkrNpIlgZ3N00klgU>

¹⁹ Rojek-Socha P., Sady potykają się o e-KRS – działa, ale z problemami [online], dostępne w: <https://www.prawo.pl/prawnicy-sady/krajowy-rejestr-sadowy-pelnomocnicy-i-pracownicy-sadow-o-problemach,509347.html>

²⁰ Ministerstwo Sprawiedliwości, Konferencja „e-KRS” sprostac wyzwaniom” – podsumowanie cyfrowej rewolucji w wymiarze sprawiedliwości [online], dostępne w: <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/konferencja-e-krs-sprostac-wyzwaniom--podsumowanie-cyfrowej-rewolucji-w-wymiarze-sprawiedliwosci>

mogą sprzyjać lub ograniczać dalszy rozwój i efektywność ich wdrożenia i stosowania w praktyce.

Tabela 1. Analiza SWOT wdrożenia nowych narzędzi ICT w postępowaniu rejestrowym

Mocne strony	Słabe strony
• przyspieszenie procesu postępowania rejestrowego • możliwość załatwienia wielu spraw online • sprawniejsza komunikacja między stronami (sąd–przedsiębiorca) • brak konieczności składania wielu dokumentów w wersji papierowej • niższe koszty (drukowanie, przechowywanie dokumentów w wersji papierowej) • działanie prośrodowiskowe (m.in. oszczędność papieru)	• ograniczenia formalnoprawne (czyli np. wspomniane wyżej przepisy prawne czy też regulacje wewnętrzne) • zwiększenie nakłady pracy fizycznej m.in. sędziów (np. ograniczenia dot. wyświetlania aktów notarialnych wielu akcjonariuszy) • częste nieprawidłowości, notoryczne awarie, nie wszystkie narzędzia działają tak jak powinny • długi czas oczekiwania na rejestrację • niedostosowanie funkcjonalności narzędzi do obowiązujących przepisów prawa)
Szanse	Zagrożenia
• upowszechnienie stosowania podpisu potwierdzonego profilem zaufanym ePUAP, czyli metody potwierdzenia tożsamości obywatela w elektronicznych systemach administracji • oszczędność czasu • zmniejszenie poziomu biurokracji • integracja systemów, narzędzi ICT w postępowaniu rejestrowym (kompletność i kompatybilność narzędzi, funkcjonalność dostosowana do obowiązujących przepisów prawa)	• postawy społeczne, mentalność – niechęć do nowoczesnych rozwiązań, nowych technologii, zastępowania tradycyjnych sposobów załatwiania sprawy cyfrowymi • brak doświadczenia w implementacji projektów informatycznych; • awaria serwerów (utrata dostępu do technologii ICT) • bezpieczeństwo danych (np. cyberatak, utrata danych)

Źródło: opracowanie własne.

PODSUMOWANIE

Celem niniejszego raportu była analiza rozwiązań i ocena efektywności narzędzi technologiczno-informacyjnych w postępowaniu rejestrowym. Bez wątpienia nowelizacja ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, kodeksu postępowania cywilnego i kilku innych ustaw, wprowadzająca ostatni etap wdrażanej od 2018 r. reformy postępowania rejestrowego dotyczącego podmiotów mających obowiązek wpisu do

KRS, usprawniła proces przebiegu postępowania zarówno dla sądów rejestrowych jak i przedsiębiorców.

Elektronizacja całego procesu bezspornie ułatwiła, jak i przyspieszyła rozpoznawanie wniosków przez Sąd Rejestrowy. Portal Rejestrów Sądowych umożliwił sprawną komunikację ze wszystkimi sądami rejestrowymi, w obszarze prawa gospodarczego, upadłościowego oraz restrukturyzacyjnego. Moduły portalu pozwalają na złożenie wniosku o wpis do KRS, sprawozdań finansowych czy rejestrację przedsiębiorstwa. Szereg możliwości, dzięki którym fizyczna obecność zainteresowanego stała się zbędna. Pozytywnym aspektem jest również możliwość sprawdzenia kontrahenta, jego statusu i historii działalności, czy zadłużenia. Dostęp do weryfikacji takich danych, pozwala wykluczyć ze współpracy potencjalnie niezetelnego kontrahenta.

Jak wynika z badania ankietowego aż 91% badanych uważa, że wprowadzenie narzędzi ICT ma mocne strony, a 66% oceniło je jako efektywne. Z drugiej strony tylko 53% badanych, uważa, że nowe narzędzia ICT usprawniły proces rejestrowy, a 66% badanych, przyznało, że system ma słabe strony. Wnioski jakie możemy z tego wyciągnąć, są takie, że zmiany były potrzebne, jednak wymagają jeszcze poprawek. Wśród słabych stron systemu, wskazywane są częste przerwy w działaniu systemów, opóźnienia we wprowadzaniu zmian i aktualizacji danych. Tylko od września do grudnia 2022 roku Ministerstwo Sprawiedliwości odnotowało aż 10 poważnych awarii. Nie zmienia to jednak faktu, że ze wszystkich dostępnych systemów każdego dnia korzystają miliony użytkowników. System bywa przeciążony. Mimo, że oczekiwanej pełnej sprawności, to wciąż jest to tylko system – zdarza się, że bywa zawodny.

Należy mieć również na uwadze, że na rynek wchodzi podmioty, które nie mają doświadczenia ze starym systemem, mające za to doświadczenia z nowymi technologiami. Stąd naturalnym jest negatywna, bardziej surowa ocena systemu, oraz oczekiwanie, że proces ten będzie bardziej sprawny. Niewątpliwie jednak zmiany jakie dokonały się na przestrzeni ostatnich lat, należy oceniać pozytywnie oraz należy oczekiwać, że z czasem system będzie jeszcze bardziej sprawny.

BIBLIOGRAFIA

- Jarzyński J., 1 lipca 2021 r. *wejdzie w życie elektronizacja postępowania rejestrowego*, „Dziennik Gazeta Prawna” [online], dostępny w: <https://www.gazetaprawna.pl/firma-i-prawo/artykuly/8198353,elektronizacja-postepowania-rejestrowego-zmiana-przepisow-krs.html>
- Komenda A., *Rozdział 10 Wykorzystanie systemu teleinformatycznego w wykonywaniu obowiązków rejestrowych* [w:] Krajowy Rejestr Sądowy i postępowanie rejestrowe, red. A. Komenda, Warszawa 2021, dostęp: <https://sip.lex.pl/#/monograph/369490979/222?tocHit=1&c-m=RELATIONS>
- Ministerstwo Sprawiedliwości, *Dokumentacja użytkownika systemu informatycznego Portal S24, KRS* [online], dostępny w: <https://ekrs.ms.gov.pl/s24/pomoc>
- Ministerstwo Sprawiedliwości, *FAQ - najczęściej zadawane pytania* [online], dostępny w: <https://ekrs.ms.gov.pl/s24/faq>

- Ministerstwo Sprawiedliwości, *Konferencja „e-KRS” sprostać wyzwaniom” – podsumowanie cyfrowej rewolucji w wymiarze sprawiedliwości* [online], dostępny w: <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/konferencja-e-krs-sprostac-wyzwaniom--podsumowanie-cyfrowej-rewolucji-w-wymiarze-sprawiedliwosci>
- Ministerstwo Sprawiedliwości, *Ogólne zasady obsługi aplikacji e-formularze KRS* [online], dostępny w: <https://prs.ms.gov.pl/krs-pomoc/instrukcje>
- Ministerstwo Sprawiedliwości, *Portal Rejestrów Sądowych* [online], dostępny w: <https://prs.ms.gov.pl/krs>
- Ministerstwo Sprawiedliwości, *Strona główna - Bezpłatne zgłaszanie dokumentów finansowych* [online], dostępny w: <https://ekrs.ms.gov.pl/rdf/rd/>
- Stawicka I., Rojek-Socha P., *W eKRS nadal za długo czeka się na aktualizację wpisów* [online], dostępny w: <https://www.prawo.pl/biznes/jak-dlugo-trzeba-czekac-na-aktualizacje-wpisu-w-systemie-ekrs,520145.html>
- Pilarski R., *Portal Rejestrów Sądowych – czym jest i do czego służy?*, [online] dostępny w: <https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-portal-rejestrow-sadowych-czym-jest-i-do-czego-sluzzy>
- Rojek-Socha P., *Sądy potykają się o e-KRS - działa, ale z problemami* [online], dostępny w: <https://www.prawo.pl/prawnicy-sady/krajowy-rejestr-sadowy-pelnomocnicy-i-pracownicy-sadow-o-problemach,509347.html>
- Rojek-Socha P., Krupa-Dąbrowska P., *Dziesięć awarii w niecałe cztery miesiące - eKRS mocno szwankuje* [online], dostępne w: <https://www.prawo.pl/prawnicy-sady/awarie-krajowego-rejestru-sadowego,518926.html?fbclid=IwAR19w9iod5J9SsP0DaPKQivxK0IEWHoyr1sHuB947oNkrNpIlgZ3N00klgU>